Ч. 17 Четвер 23 січня (4 лютого) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Підгірска молитва

або

як молять ся наші селяни при кінци 19-го століття.

Рідко спадає одно нещастє на чоловіка але за то дуже часто кілька нараз, а коли кого вчіпить ся одно лихо, то за ним потягне ся зараз цілий ряд всїляких инших. Дуже часто буває так, що шукаємо поради на якесь одно лихо, вишукуємо всїлякі способи і вже нам здає ся, що ми єго коли не зовсїм викорінили, то бодай спинили, а тимчасом лихо як було так і єсть, ба ширить ся ще ліпше дальше. А чому то так буває?—тому, що ми не видимо, не можемо, нераз навіть не хочемо того видіти, що за одним лихом суне ся зараз цїлий ряд, що всї держать ся купи. Годї тогди само одно якесь лихо усунути, так само як і не можна знищити той бурян, котрому урве ся лиш головку, бо все таки єго корінь лишить ся. Треба таки добирати ся до самого коріня.

Лише що недавно подали ми дуже характеристичний образець лихварскої роботи на нашім Підгірю. Слухаючи таке, чоловік не знає, чому більше дивувати ся: чи хитрости і зухвалости якогось лихваря, чи темноти, непорадности і байдужности нашого селянина.

Лихо, та й годї! Треба єму якось радити. Ба, коби то оно було лиш само одно. Не так то дуже давно, як ми на сїм самім місци були змушені звернути увагу на родинні, супружі відносини межи нашим селяньством на Підгірю і в горах. Пригадуємо тут тепер то коротенько, що ми тогди на основі наших дописий сконстатували: в многих селах на Підгірю і в горах жиють наші селяни в т. зв. диким супружестві, „на віру“. Чоловік покидає жінку, жінка чоловіка; чоловік одної живе з жінкою другого; ба, як ми тогди писали бувають случаї, що чоловіки міняють ся жінками або відступають їх другим. Дальше сконстатували ми на підставі лїкарскої статистики, що як раз в тих сторонах, головно же в Станіславівщинї і Коломийщинї (між Гуцулами) ширять ся найбільше погані заразливі недуги.

До сих цьвіток прибула нам ще одна про забобонність і ворожбитство. Торік в калуским судї появилась була сьмішна позва: якийсь селянин — як нам пишуть — запізвав був свого вуйка за якийсь там злочин, і покликав ся на ворожку, котра єму то сказала, і взивав єї навіть на сьвідка. В селї Кулинцї, калуского повіта єсть ворожка, до котрої люди ідуть як по сьвячену воду, а она їм не лиш ворожить з карт, але й дає ліки. Ну, се би ще нїчого, бо таких ворожок та ворожбитів, знахорок і знахорів повно в нашім краю. Але короною всего єсть слїдуюча молитва, яку надіслано нам з одного села калуского повіта. Єсть то дуже цїкава молитва, і годить ся, щоби єї видрукувати для нашого духовеньства на „памятник тревалїйший від зелїза“, як при кінци 19 століття молив ся наш нарід. Нехай оно за то на нас не гнїває ся, але нехай по християньски вдарить ся в груди і скаже: „Моя вина!“. Нехай нам також не каже того, що то виїмковий случай, стало ся, чи дїє ся в одній громадї, а хоч би й в кількох, то годї винувати всего духовеньства. Ми то й самі знаємо, і кождий розумний чоловік то зрозуміє, але й кождий зрозуміє так само добре, що прояв того рода, то не вина самої якоїсь одиницї. Ба коби то був лиш одинокий прояв! То лиш одинокий в своїм родї. А що нарід наш скрізь не уміє ся молити, то признасть нам кождий. Ми самі мали недавно нагоду чути в однїй церкві у Львові, як молив ся один чоловік в своїй побожности півголосом і вичисляв головні гріхи.... обжирство.... піяньство... Ну, чей і найпобожнїйший чоловік не скаже, щоби то була молитва. Суть засади віри, котрі мусить і повинен кождий християнин знати і їх держати ся, їх сповняти та исповідувати. Але виголошувати їх механїчно з памяти без гадки, то ще не значить підносити духа до Бога, не значить молити ся. Що-ж дивного, що наш темний селянин, коли єго нїхто не научив, як підносити духа до Бога, сам, як уміє і знає, дає волю свому глубшому і благороднїйшому чувству та хоч і на лад поганьский величає свого Сотворителя і по свому віддає честь Тому, що пострадав за него на хрестї. Ось сей памятник „тревалїйший від зелїза“, котрому і даємо длятого історичний латиньский заголовок:

Monumentum aere perennius.

„На осияньскій горі росте зїле в долинї; матенька Божа спочивала, свого сина визирала. Сину мій возлюблений, приснив ми ся сон пречудесний: що тебе жидове імили, на три дерева розпяли, на калину, на щедрину, на мандрину. Рученьки на розпятю, ноженьки на при-

---

12)

Послїдний з Могіканів.

(Повість Джемса Фенімора Купера).

(Дальше)

Коли Гевард глянув в очи свому колишньому провідникови, аж ляк єго взяв і він чим скорше відвернув ся, бо той якось так дуже несамовито дивив ся. Але все-таки якось себе переміг і хоч відвернув ся від него, став єго випитувати.

— З лиса, Ренарда чей не аби який борець, — відозвав ся Гевард на силу — і може схоче розповісти неузброєному чоловікови, що єго вороги говорять.

— Допитують ся за полїшуком, котрий знає всї стежки в лїсї — відповів Маґва калїченою анґлїйскою мовою, а при тім усьміхнув ся як дїдько і поклав руку на зелену листя, котрим була обвязана рана на єго плечи. — За довгою рушницею! Він не має око, рушниця у него добра, але она так само не дїє нїчого житю „лиса“, як і тото коротке оружиє білого начальника.

— „Лис“ за надто хоробрий, як щоби не позабув на рану одержану в борбі, або на ту руку, котра єго зранила.

— А хибаж то була борба, коли утомлений Індиянин сїв собі під цукровий явір, щоби спожити своє зерно? Через кого понелазило ворогів в гущавину? Хто добув ніж? У кого на язиці був мир, а серце мало кров на думці? Чи Маґва казав, що топір вийшов з під землї і що то єго рука звідтам єго выкопала?

Гевард не мав в такій хвили відваги докоряти Індиянинови єго власною зрадою, тож опер ся знову мовчки об скалу. Але ледви що дикуни спостерегли, що розмова скінчила ся, як вже стали знов верещати:

— Довга рушниця! Довга рушниця!

— Чуєте! — відозвав ся Маґва з упертою байдужностию — Гурони домагають ся житя „довгої рушницї“, а нї, то возьмуть кров того, що єго десь сховав.

— Єго нема — втїк — далеко звідси!

„Лис“ усьміхнув ся погірдливо, коли відповів:

— Блїдолиций гадає, що коли умре, то вже буде мати спокій, але червоношкірі уміють мучити навіть духів своїх ворогів. А деж єго труп? Покажіть Гуронам єго скальп!

— Він не погиб, але втїк.

Маґва покивав недовірчиво головою і говорив дальше:

— Хибаж він птиця, що розпускає крила? Або риба, що уміє платити, хо чсонця не видить? Білий начальник читає в своїх книжках і гадає, що Гурони дурні.

— „Довга рушниця“ хоч і не риба, а всетаки уміє плавати. Коли вистріляв весь порох, поплив долї рікою — як-раз тодї, коли Гуронам хмара заступила очи.

— А чомуж білий начальник тут лишив ся? — спитав Індиянин сумнїваючись. — Хибаж він камінь, що іде на дно, або може скальп горить єму на голові?

— Що я не камінь, то міг би Вам сказати Ваш погибший товариш, що упав у воду, коли-б ще жив — відповів молодий мужчина вихвалюючи себе на весь рот, спосіб котрий ще найлекше може у Індиянина викликати диво. — Білий чоловік гадає, що лиш боягузи покидают своїх жінки.

Маґва замуркотів собі щось під носом, за ким відповів в голос.

— А чи Делявари уміють так само добре плавати, як лазити в корчах? Де „великий уж?“

— Та й він поплив долї водою.

— А „жвавого оленя“ також не видко.

— Не знаю, кого називаєте „жвавим оленем“ — сказав Гевард.

— Ункаса! — відповів Маґва, вимавляючи деляварске імя ще труднїйше, як анґлїйскі слова. Сином „великого ужа“ єсть „жвавий олень“. Хибаж він перескочив через ріку, щоби дістати ся до лїса?

— Коли у Вас на думцї молодий Делявар, то і він пустив ся долї рікою.

Гурони чекали кінця розмови з характеристичною для них терпеливостю і в глубокій мовчаливости. Коли Гевард перестав говорити, звернули ся очи всїх на Маґву, домагаючись таким способом якогось пояснення.

Їх товмач показав на ріку і розповів їм то, що довідав ся як своїми мінами так і кількома словами.

Скоро дикі зрозуміли ту звістку, підняли страшенний крик, по котрого силї було видко як дуже они завели ся. Декотрі побігли як скажені над воду а при тім підскакували та викручували ся в найдивнїйший спосіб, другі знов плювали на воду, як би за кару, що она

битю, на голову терновий вінець клали, гвоздями прибивали. Місяць ся змінив, сонїнько зайшло, матенька Божа прийшла, свого сина знайшла; повела на сине море, з синих морів на Божиї рани, з Божих ран на золотий камінь. На золотім камени три столики застелені, три сьвічочки засьвічені. Ой ти Петре, ой ти Павле, не жалуй моїх мук! Возьми собі золоту паличку, золоту книжочку, йди в мир Господня, людий научай. Хто той пацїр буде вміти, аби мав тілько гріху, як в мори піску, а на земли трави, то єму буде той гріх відпущений, пекло замкнене, а рай отворений, во віки віков амінь".

Так молять ся в однім селї калуского повіта, в котрім — се вже лишаємо для себе. Наш дописуватель додає: „Ту молитву переписав я з уст мого сусїда, котрий сказав менї, що так пів села людий молить ся.

Нема що казати, гарна молитва! Повна поетичности і буйної фантазиї, повна глубшого хоч наівного чувства релїгійного; але хоч в нїй згадує ся і про Матер Божу, і про Ісуса Христа та сьвятих Петра і Павла, то таки то не християньска молитва. То поганьство прибране в дуже легоньку одежину християньску!

Що ви на то скажете, ті отцї духовні, що то так дуже прете ся на полїтичних проводирів свого народу, що то так красно, так велегласно умієте говорити о причинах нужди нашого селяньства здалека від своєї громади? Ми далекі від того, щоби комусь, а тим менше нашому духовеньству відмавляти права від проводу полїтичного і не длятого ставимо до вас отсе питанє. Але будьте ласкаві і зберіть то все разом, що ми тут написали, а побачите де ви, а де ті, котрим хочете давати провід полїтичний. Нарід не має віри, жиє ще в поганьстві: все виглядає — як справедливо каже наш дописуватель — як би то тепер було кілька сот лїт по Адамі; не знає сьвятости житя родинного, наскрізь темний, непорадний, легковірний і забобонний; неморальність, піяньство, лихва руйнують его і нищать в самім сподї, добирають ся до самої его глубини. Чи не красше було би для вас, чи не лїпше для народу взяти ся до роботи з самої долини? Чи не була би то розумнїйша і певнїйша полїтика? Але правда, тут би треба більше тихої а щирої працї, менше пустих, хоч би й красних та голосних слів. Не дивіть ся на то, що тогди менше будуть про вас говорити і писати по ґазетах, менше вас знати і величати, але зважте то, що при такій роботї, як теперішна, можуть дуже легко, хоч би й не зараз але з часом, остати ся команданти без армії.

А тепер ще кілька слів до наших властий духовних. Як то може бути, щоби наш нарід при кінци 19-го столїтя не умів ще хвалити Бога по християньски? Чи вже таки висші власти духовні не знають, не мають на то способу, яким би могли вплинути на підвластне собі низше духовеньство і допомогти єму, щоби оно виховувало нарід наш правдиво, щиро і ревно у вірі Христовій? Нехай же наш нарід хоч отсею молитвою, котру в своїй темнотї засилає до Бога, вимолить собі ту ласку, щоби инакше дбали про него ті, до котрих то в першім рядї належить і не дали єму марно загибати в темнотї поганьскій, та у всім тім лиху, яке з нею вяже ся.

Новинки.

Львів дня 3-го лютого 1897.

— **Є. Ем. кардинал Сильвестер Сембратович** жертвував в хосен „бурси сьв. Йоана Хрестителя" в Дрогобичи суму 25 зр., за що складає щиру подяку видїл бурси.

— **З Перемишля** пишуть: Дня 21-го лютого 1897 р., т. є. в день інтронїзациї Преосьв. епископа Константина Чеховича, відбуде ся в его честь заходом всїх перемиских руско-народних товариств в Перемишли в великій сали „Сокола" концерт. Програма буде оголошена пізнїйше. В тій цїли завязав ся окремий комітет під проводом адвоката дра Кормоша.

— **Загальні збори наук. Тов. ім. Шевченка** відбули ся вчера у Львові від год. $9^1/_2$ до $2^1/_2$ після заповідженої проґрами. Збори отворив промовою голови товариства п. Олександер Барвіньский. Членів зібрало ся близько 90. Повитавши членів, подав голова коротку історию товариства від часу его перетвореня на наукове. Розвій его під взглядом науковим і зріст під взглядом фінансовим за послїдних 5 лїт представляє найлїпше справоздане з діяльности видїлу і справоздане касове та справоздання з секций наукових поміщуваних периодично в „Записках", де вичислені суть помножені і побільшені наукові виданя товариства і подані згадки про наукову роботу по секциях. По многолїтствію, піднесенім в честь Найяснїйшого Пана, що під Его покровом має нарід руский можність двигати свою науку, подякував Голова дотеперішним членам видїлу, (котрі від 5 лїт з малими вимками одні і ті самі) за поміч дізнавану від них, а особливо подякував професорови М. Грушевскому за проповід в науковій роботї заявив, що він, перетяжений працею, дальше служити товариству яко член видїлу не може та просив, щоби при виборі на него зовсїм не голосувати. — Головою зборів ad hoc вибрано проф. Грушевского. Справоздане видїлу і контрольної комісиї принято по короткій дискусиї і удїлено уступаючому видїлови абсолюторию. Відтак приступлено до вибору нового видїлу і вибрано: Головою товариства проф. Мих. Грушевского, а видїловими: проф. І. Громницкого, проф. П. Огоновского, директора інституту сьв. о. Николая Костя Паньковского, проф. Ія. Кокорудза і дра Д. Савчака. Заступниками видїлових вибрані учителї ґимназиї Юл. Левицкий і І. Раковский.

— **Піврічний попис** учениць дівочого інститута СС. Василиянок у Львові відбув ся передвчера дня 1 лютого. На сей попис прибули: покровитель інституту Ем. Кардинал Сембратович, п. Намістникова кн. Конст. Санґушкова, ґр. Замойский з женою, мітрати оо. Андр. Білецкий і Туркевич, голова Народного дому о. Делькевич і громадка запрошених гостий. Попис випав знаменито під кождим взглядом і зробив на всїх присутних дуже миле враженє. П. Намістниковій кн. Санґушковій представлено Сестри Монахинї, а також учительки інститута панни Филевичівну і Барвіньску, а кн. Санґушкова не щадила їм своїх похвал і признаня за взірцеве веденє інститута.

— **Поминальне богослуженє** за бл. п. Володимира Барвіньского, відбуло ся дня 2-го лютого в церкві СС. Василиянок. До панахиди стануло кількох сьвященників, почитателїв ідей пок. Володимира. Невелика гарна церков була повна інтелїґенциї сьвітскої і шкільної молодежи.

— **Нову церков** в Маркополи, повіта брідского, новопобудовану, поблагословлено перед недавним часом. Визначуєсь она — як пишуть — особливою красою самої будови та добірностию оздіб і безперечно могла би бути окрасою кождого міста. Єї побудовано щирими заходами тамошного пароха о. Кулицкого, а при щедрій помочи ґр

їх зрадила. Инші знов, а то не найменше страшні і дужі з громади, завертали сьвітячими від злости очима, та споглядали на зловлених, котрих мали в своїх руках і лиш на силу здержували в собі дику пристрасть через то, що Індиянин навик запанувати сам над собою. Кількох стало навіть відгрожувати ся многозначними рухами, а того не могла спинити анї краса, анї нїжний пол сестер.

Молодий вояк в своїй розпуці надармо хотів прискочити Алїсиї на поміч, коли побачив, як чорна рука дикого вхопила єї за волосє, що мов плащем вкривало єї плечі, і він став вимахувати ножем доокола голови, як би хотів показати спосіб, яким позбавить єї тої окраси.

Так щож, коли Гевардові руки були звязані, а скоро він лиш рушив ся, зловила его сильна рука проводиря за рамена і вхопила мов би клїщами. Видячи, який він в сїй хвили безсильний супротив свого страшенно сильного противника, здав ся на свого судьбу і шепотом старав ся успокоїти дівчата кажучи, що дикі звичайно більше грозять, як по правдї злого роблять.

Таким способом старав ся Гевард успокоїти обі сестри, але сам себе не міг успокоїти, бо знав аж надто добре, яка страшна судьба всїм їм грозить.

Отже коли так на око не тратив притомности і спокою, то у груди серце єму страшно било ся, скоро який дикий лиш одним кроком підступив ся близше до сестер, або глянув зі злостию на безсильні дївчата, котрі не могли ставити ні найменшого опору.

Успокоїв ся трохи, коли начальник зібрав борців доокола себе на раду. Нарада не була довга, а ухвала запала, здаєсь, одноголосно. З того, що дикі дуже часто показували в ту сторону, де був табор Вібба, можна було здогадати ся, що они з тої сторони побоюють ся якоїсь небезпечности. Та сама причина, видко, вплинула і на їх дальшу роботу.

Дикуни витягнули украдений кану і направили его до входу першої печери, а проводир дав зловленим знак, щоби сїдали на човен.

Позаяк всякий опір був неможливий і всяка спротива була би на нїщо не придала ся, то Гевард, даючи примір своїм товаришам недолї, піддав ся спокійно до човна, де незадовго посїдали коло него обі сестри та й все ще як би заспаний Давид.

Скоро лиш вибрано керманича, поскакали всї прочі гурмою у воду, судно плило за похватом долї водою і за кілька хвиль плїнники опинили ся на полудневім березї ріки, майже саме проти того місця, де они сночи були повсїдали.

Тут відбула ся знову коротка, але важна нарада, підчас котрої виведено конї — їх властителї приписували своє нещастє головно тому, що они чогось бояли ся — з того місця, де стояли укриті, і приведено до ватаги, котра тепер роздїлила ся. Згаданий вже кілька разів начальник ватаги сїв на Гевардового коня і пустив ся через ріку а за ним і більша часть его людий і щез в лїсї, плїнників лишив під дозором шістьох диких, котрих проводирем став Маґва.

Гевард дивив ся на то все, що діяло ся, з новою обавою. Дивна здержаливість диких робила єму надію, що їх хотять видати Монкальмови. Коли чоловік в нещастю, то гадки в нїм рідко засипляють, а сила уяви не єсть нїколи так жива, як тогди, коли єї піддержує надїя. Гевард готов вже був длятого вірити, що через вітцївску любов будуть старати ся вплинути на Менра, щоби его відклонити від обовязку супротив свого короля.

Бо хоч і як дуже поважали француского команданта задля его відваги і предприємчивости, то все-таки уважали его за неаби якого майстра в тій дипльоматичній штуцї, котра не завсїгди зважає на справедливість і мораль, а котра в тім часї була ганьбою для европейскої дипльоматиї.

Всї ті его бистроумні здогади розвіяло поступованє тих, що взяли его в неволю. Ватага Індиян, на чолї котрої стояв той велит начальник, пустилась до обнїжа Горікану, а Гевард і ті, що в ним були, в неволи були лиш того певні, що їх дикі побідителї будуть вести кудись дальше з собою.

Як би его щось перло і він хотів конче довідати ся хоч би й щось найгіршого та готов був навіть віддати свій маєток, длятого хоч і як нерадо рішив ся поговорити з Маґвою та звернув ся тепер до свого давного провідника, котрий прибрав тепер міну повну поваги і відозвав ся до него так ввічливо і щиро як лиш міг:

— Я би хотїв щось поговорити з Маґвою, що могло би почути лиш ухо так великого борця.

Індиянин відповів з легковажним поглядом:

— То говори, дерева не чують.

— Але червоні Гурони не глухі, а гадки призначені для великого чоловіка народу, завернули би голову молодим борцям. Коли Маґва не хоче слухати, то білий борець уміє мовчати.

Дикий сказав щось до своїх товаришів, що порали ся коло коний і відійшов на бік, давши Гевардови знак, щоби йшов за ним.

— Тепер говори — сказав він — коли то такі слова, що Маґві можна їх слухати.

— Ренард Сібтіль заслужив собі на то почестне імя, яке єму надали его канадийскі братя — почав Гевард свою малу бесїду. — Виджу его мудрість і все, що для нас зробив і згадаю собі на то, коли прийде година заплати. Таки так! „хитрий лис" дав доказ, що він не лиш великим начальником в рядї, але й уміє обманювати свого ворога.

Дідушицких з Пеняк. Чину благословеня довершив о. декан Жуковецкий при сослуженю сусідних сьвященників, а кождий участник сего торжества (було висше 2.000 народу) одержав на памятку образок Матери Божої маркопільскої.

— **В Романівці**, теребовельского повіта, відбули ся дня 24-го січня с. р. річні загальні збори читальні „Просьвіти" при участи поважного числа членів. На порядку дневнім стояла справа крамниці і шпихлїра. Веденем їх займає ся щиро читальня. Над сими справами вела ся вичерпуюча дискусия, а брали в ній живу участь старі, молоді і жінки. Читальня в Романівці процвитає дуже красно, а то головно завдяки трудам о. Григ. Дякова, місцевого сотрудника та учителя п. Йосифа Ковальского. Завдяки їх заходам ухвалено будову власного дому читальні, де містилась би крамниця і шпихлїр. До будови порішено приступити в найкоротшім часї.

— **Сензацийне самоубийство.** У Відни лучила ся на днях пригода, що мати, 54-лїтна вдовиця, Йосифа Цайль, і донька еї 13-лїтна, Емеліна, відобрали собі житє через повішене. Від смерти чоловіка, Цайль попала в меляхолію. Она замкнула ся майже в своїй хатї, а одинокою еї відрадою була лиш хороша на причуд донька. Одна слуга обслугувала обоє. Женщини не виходили навіть на прохід. Мати вже перед роками старала ся відобрати собі житє два рази. Перший раз хотїла строїти ся сьвітляним ґазом, другий раз обвісилась. Однакож еї уратовано. Донька обожала свою матір. Годинами сидїли обоє заплакані, розжалені. Емеліна цілувала свою матір, потїшала. Однакож здає ся, що з часом і в молодій головцї вдомашнялась мисль відобрати собі враз з материю житє. Так і стало ся. 27-го січня подибали сусіди їх обоє обвішених в комнатї, убраних чорно. Обвішені лишили письма. В однім заявляє Емеліна, що відобрала собі самосвобідно житє, бо без матери житє видавалось би їй без вартости.

— **Майно султана.** Султан Абдул Гамід єсть несоґіршим фінансістом і певно з більшим заінтересованем слїдить за курсами на біржі, як за політичною ситуацию Европи, або навіть своєї власної держави. Через управителя свого приватного маєтку, Раґіба башу, робить він дуже великі операциї на біржі. Лїста цивільна султана виносить 627.000 фунтів штерлїнґів, князї і княгинї крови дістають 305.000 фунт. шт. Кромі сего має ще султан з дібр і лїсів коронних доходу на суму 500.000 фунт. турецких. Султан заощадив собі около 10—12 міліонів фунт. капіталу, однак умістив з того лише дуже незначну частину в банках своєї столицї, бо ледви 50.000 в банку отоманьскім а 150.000 в царгородскій філії „Credit Loynnais". Ту послїдну суму записав він на імя шамбеляна Раґіба бея. Пять міліонів уміщених було в банках льондоньских, але коли перед 3 лїтами відносини межи Англією а Турциєю були трохи напружені, султан казав перенести гроші до банків американьских, де вже перед тим мав 2 міліони. Вкінци умістив він ще значні суми в банках француских і нїмецких, та спекулює на паперах копальнь золота полуднево-африканьских і то щасливо.

— **Помер** в Перемишли Віктор Лучаківский, начальник суду в Обертині, в переїздї з купелей, в 48-ім роцї житя.

Штука, наука і лїтература.

— **„Правди"** 3. число вийшло 29. січня і містить в собі: Конець ради державної. Винайдене парової машини, льокомотиви і пароходу. Дамян Гладилович. Возсоединенний Галичанин (вірш). Що говорив про хлопску біду пос. Барвіньский в радї державній? Що говорив про народні потреби в радї державній? Сьміх і горе. Дві ілюстрациї подають портрет Д. Гладиловича і похід гуцульского весїля з околиць Жабього.

Господарство, промисл і торговля.

— **Рада Надзираюча Товариства взаімних обезпечень „Днїстер"** і Товариства взаім. кред. „Днїстер", стовар. зар. з обм. пор. у Львові, відбула дня 29 січня 1897 під проводом свого Президента Василя Нагірного і в присутности ц. к. совітника Намістництва Гута яко комісаря правительственного звичайне (квартальне) засїданє. Присутних було 12 членів Ради. Дирекция предложила вичерпуючі справозданя о розвою і станї обох Товариств по конець року 1896. В Товаристві взаім обезп. „Днїстер" було в 1896 р. 39.303 важних обезпечень з премією 185.233 злр. 10 кр. (більше як в роцї попереднім о 7414 поліс і о 31.788 злр. 90 кр. премії), а хотяй шкід виплачено більше, як в роцї попереднім (іменно 432 шкід в сумі загальній 124.971 злр. 6 кр.) то однак через відповідну реассекурацию позістало на власний рахунок шкід 58.415 злр. 86 кр. В тім роцї могло Товариство ужити, на амортизацию коштів заснованя, організациї, інвентаря, друків і материялів аґенцийних суму 8.578 злр. 32 кр., т. є. більше як у всїх трех лїтах попередних разом, що єсть доказом значного скріпленя Товариства. Фонд резервовий побільшив ся в тім роцї о 16.468 злр. 53 кр. — і виносить вже суму 54.731 злр. 4 кр.

Товариство взаімного кредиту „Днїстер" числило 489 членів з декларованими удїлами 26.250 корон, на котрі вплачено 18998 кор. 46 сот.; фонду резервового зібрано 978 корон; позичок удїлено в протягу року 471 в сумі 169.405 кор., вкладок було в протягу року 155.405 кор. 63 сот., так що Товариство не потребовало зовсім користати з кредиту банкового, що доказує, яким довірєм тїшить ся Товариство у своєї суспільности. Дивиденду від удїлів членьских ухвалила Рада надзираюча внести на загальних Зборах в квотї 6%. З дальшого порядку дневного ухвалила Рада іменовати сталими урядниками Товариства пп. Михайла Несторовича (лєквідатором), Ілька Яремкевича, Андрія Кияка і Івана Днїстряньского,— постановила засновати фонд емеритальний для урядників, в котрім дїлі перевела Рада дискусию над засадничими точками статуту і поручила Дирекциї виготовити на тій підставі детайлїчний проект статуту, котрий має бути предложений Радї до остаточного рішеня на найблизшім засїданю.

Телеґрами.

Атини 3 лютого. З Крети наспіли непокоячі вісти. Християни убили коло Канеї чотирох Турків, щоби пімстити ся за убите християньскої дитини. Турки спалили місцевість Ґалета. Двох християн убито. В Канеї настав великий переполох; всї склепи позамикано, бо єсть обава якоїсь різнї.

Атини 3 лютого. Помер тут австро-угорский посол Косєк. Похорон відбув ся вчера з великим торжеством.

Брукселя 3 лютого. На великій площи і в сусїдних улицях настав вчера підземний вибух в проводових каналах електричних. Вибух повторив ся в кількох місцях. Нещастя не було нїякого, але в містї настав великий переполох.

Бомбай 3 лютого. Джума ширить ся дальше з однаковою силою.

— А що ж „лис" зробив? — спитав Індиянин спокійно.

— Що? А хиба-ж не видїв, що в лїсї повно чатуючих ворогів, так, що й гадинї не можна би пересунути ся, щоби еї не побачили? Хиба-ж не зблудив він з дороги, щоби затуманити Гуронів? Хиба-ж не удавав він, що вертає назад до свого племени, котре так зле з ним обійшло ся, що відогнало его як пса від его віґваму? А ми, котрі виділи, що у него на меті, хиба-ж не помагали ему і не робили так, що Гурони мусїли думати, що білий уважає свого приятеля за неприятеля? А коли „лис" своєю мудростию заблахманив очи і приткав уши свому народови, то чи не забули ті людиска таки направду на то, що колись зробили ему велику кривду та змусили его втїкати до Могаків? Або хиба-ж не лишили его зі своїми плїнниками на полудневій сторонї ріки, а самі нерозважні не пішли на північ? Хиба-ж „лис" не постановив завернути і сиво-волосому, богатому Шкотови привести назад его доньки? Ой так, Маґво, я все здогадав ся і думав вже об тім, як би за таку велику мудрість і ретельність заплатити. Насамперед комендант форту Вільгельма дасть, як мусить дати великий начальник. Вся окраса на Маґві буде вже не з цини, але із самого чистого золота; порошниця буде повнїсенька пороху, аж буде висипати ся; долярів буде у него в кишени тілько, кілько камінців на Горіканї, а дичина буде лизати ему руки, бо буде знати, що годї втечи від знаменитої рушницї, котра буде его власна! А що-до мене, то й не знаю, як би менї ще перевисшити вдячність Шкота, але я дам.... я дам....

— Ну, що дасть молодий начальник, що приходить від сторони сонця? — спитав Гурон.

— Огниста вода буде у віґвамі Маґви плисти такими струями, як в жерелах Гудзона, аж Індиянинови серце лекше стане від пiря колібрів, а віддих его солодший, як дикого деревника.

„Лис" слухав приманчивої бесїди Гевард а з напруженою увагою. Коли молодий мужчина говорив о хитрости, якої Маґва віби то ужив проти свого власного народу, споважнїло якось з обачности лице Індиянина, а на згадку про ті обставини, що були причиною его прогнаня з племени, заблисла в его очах якась неусмирима дикість, так, що Гевард зміркував, що взяв за слабу его сторону. Коли-ж дійшов до того, як би то можна жажду мести сполучити зручно з надією на великий зиск а то викликав тим у Індиянина бодай напружену увагу.

Питане, яке „лис" поставив, було спокійне і відповідало вповнї поваві Індиянина, а всеж-таки було добре видко, що він рад би почути відповідь.

Тепер поклав Гурон руку на своє зранене плече і спитав трохи енерґічнїйше:

— А чи приятелї роблять такі знаки?

— А чи „довга рушниця" поцїлила би так легко ворога?

— А чи Деляварн підсувають ся як ті гадини до тих, котрих люблять?

— Хиба-ж „великий уж" дав би ся почути таким ушам, коли-б хотїв їх обманити?

— А білий начальник палить свому братови порохом в очи?

— Хиба-ж би він коли хибив, коли-б по правдї хотїв кого убити? — відповів Гевард з добре удaною гордостию.

По короткій перерві сказав Маґва наконець:

— Досить; „лис" єсть мудрим начальником, а що він робить, то покаже ся. Ідїть і держіть язик за зубами. Коли Маґва скаже, буде час відповісти.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.